

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/172-35

7. november 2019

Nasjonal transportplan 2022-2033: Oppdrag 7: Miljø og klimatilpasning

Vi viser til vårt brev av 11.01.19 om ny modell for prosess og organisering av arbeidet med Nasjonal transportplan 2022-2033. Samferdselsdepartementet gir med dette det syvende deloppdraget til Avinor AS, Jernbanedirektoratet, Kystverket, Nye Veier AS og Vegdirektoratet.

Samferdselsdepartementet ønsker at sentrale myndigheter, som Miljødirektoratet, Senter for oljevern og marint miljø, Riksantikvaren, Sjøfartsdirektoratet og Norges vassdrags- og energidirektorat involveres i dette arbeidet. Vi ber også om at eventuelle andre relevante aktører involveres på en hensiktsmessig måte.

Samferdselsdepartementet ber om at virksomhetene tar med i vurderingen eventuelle resultater fra regjeringens oppdrag "Klimakur 2030", så langt det er relevant for de temaene som dette oppdraget omfatter.

Når det gjelder tiltak og virkemidler for klimagassutslipp fra transportsektoren viser vi til arbeidet med "Klimakur 2030" som vil inngå i det faglige grunnlaget for neste NTP.

Bakgrunn

Samferdselssektoren har et selvstendig miljøansvar. Dette innebærer et ansvar for å ta miljøhensyn og medvirke til at vi når de nasjonale miljømålene. For å kunne ta dette ansvaret er det viktig at vi har et godt kunnskapsgrunnlag. Hensikten med dette oppdraget er å få virksomhetenes faglige vurderinger av miljøtemaer som har betydning for innretting av ressursbruken og tiltak i neste NTP og viktige områder som må omtales.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Kyst- og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Arnhild Wartainen
22 24 81 99

Det er gjort rede for de nasjonale og vesentlige regionale interessene på miljøområdet i KLDs rundskriv T-2/16. Vi ber virksomhetene kartlegge og beskrive de viktigste miljøutfordringene i sektoren, jf. teksten under. Videre ber vi om at virksomhetene kartlegger aktuelle tiltak for å unngå, avbøte eller kompensere for miljøpåvirkningen. Både nytte og kostnader ved tiltakene må vurderes og fremgå. Det må siktes mot mest mulig kostnadseffektiv ivaretagelse av miljøhensyn som følger av lov og forskrift, i tillegg kan det anbefales tiltak hvor anslått nytte er større enn kostnadene. Under har vi spesifisert oppdraget for ulike miljøtemaer.

Klimatilpasning

Fram mot 2100 er det ventet at risikoen knyttet til naturhendelser vil øke som en konsekvens av klimaendringene. Mer ekstremvær, kraftigere nedbør og økt havnivå vil kunne påvirke fremkommelighet, transportsikkerhet og regularitet innen alle transportformene.

Dette påvirker både utformingen av ny infrastruktur, behovet for vedlikehold og kan føre til endringer i driften.

Vi ber virksomhetene om en beskrivelse av utfordringene som følge av forventede endringer i klima og en vurdering av hvor store kostnader som vil påløpe for å tilpasse/ ikke tilpasse seg disse. Vi ber virksomhetene vurdere hvilke konsekvenser dette har for sektoren.

Naturmangfold og vannmiljø

Samferdselssektoren påvirker naturmangfold gjennom å være utbygger og forvalter av infrastruktur med tilhørende aktiviteter, og som eiendomsbesitter. Virksomhetene skal i arbeidet med oppdraget hensynta føringene i Meld. St. 14 (2015–2016) *Natur for livet Norsk handlingsplan for naturmangfold* og Nasjonal pollinatorstrategi – Ein strategi for levedyktige bestandar av villbier og andre pollinerande insekt (2018). Kostnaden ved disse føringene bør synliggjøres.

Virksomhetene skal ta hensyn til negative effekter på naturmangfold og vannmiljø ved planlegging av ny infrastruktur og ved drift og vedlikehold av eksisterende infrastruktur. Herunder tiltak som forringer verneområder, truet natur eller andre verdifulle naturområder og som sprer fremmede arter skal veies opp mot kostnadene ved å velge en annen trasé, før avbøtende tiltak, restaureringstiltak eller i siste instans, økologisk kompensasjon vurderes. Kostnaden og nytten ved ulike vurderinger bør synliggjøres.

Samferdselsdepartementet ber om at virksomhetene synliggjør utfordringer og aktuelle tiltak innenfor egne ansvarsområder. Dette gjelder f.eks. for trasevalg, tekniske løsninger, drifts- og vedlikeholdsrutiner og skjøtsel av egne eiendommer. Det følger av naturmangfoldlovens kapittel II at reduksjon av inngrep, avbøtende og kompenserende tiltak må vurderes der det er store negative konsekvenser. Regjeringen har vedtatt prinsipper for økologisk kompensasjon, og disse skal legges til grunn i samferdselssektorens arbeid. Kostnaden og nytten ved ulike valg synliggjøres

Kulturminner og kulturmiljøer

Departementet ber om at det gjøres beregninger av eventuell kostnadsbesparelse av at kulturminneforvaltningen i større grad tar i bruk inngrepsfrie undersøkelsesmetoder, og reduserer fysiske undersøkelser tilsvarende, i større vei- og baneprosjekter med undersøkelser etter kulturminneloven § 9.

Plastforsøpling

Regjeringen vil styrke Norges internasjonale lederrolle i arbeidet mot marin forsøpling, og gå foran med offensive nasjonale tiltak. Regjeringen vil redusere forsøpling, rydde opp i forurensing og ta i bruk alternativer til fossil plast.

Samferdselsdepartementet ber om at virksomhetene beskriver plastforsøpling fra egen sektor, synliggjør utfordringer og aktuelle tiltak for å redusere/fjerne plastforsøpling og spredning av mikroplast. Kostnadseffektiviteten av aktuelle tiltak må vurderes.

Støy

Vi viser vi til oppdrag om utredninger om støy og støyplager av 10. januar 2019 fra HOD, KLD og SD. Virksomhetenes svar på dette oppdraget vil danne grunnlag for departementets arbeid og omtale av støy i NTP 2022-2033. Oppdraget har frist 1. desember 2019.

Lokal luftkvalitet

I NTP 2018-2029 går det frem at regjeringen vil bidra til at forurensingsforskriftens grenseverdier for lokal luftkvalitet overholdes, bidra til at de nasjonale målene for lokal luftkvalitet oppfylles og legge til rette for at kommunene har tilstrekkelige virkemidler til å overholde grenseverdier og oppfylle de nasjonale målene. Selv om den lokale luftkvaliteten er bedret de siste 20 årene, er det fremdeles overskridelser av forurensingsforskriftens grenseverdier for lokal luftkvalitet, både for svevestøv og NO₂ i enkelte byer i enkelte år.

På denne bakgrunn ønsker Samferdselsdepartementet at virksomhetene vurderer hvilke nye virkemidler og eventuelle endringer i eksisterende virkemidler innenfor samferdselssektoren som vil kunne bidra til å sikre at grenseverdiene overholdes og nasjonale mål for lokal luftkvalitet oppfylles. Kostnaden og nytten ved tiltakene synliggjøres.

Vegdirektoratet, Miljødirektoratet og Folkehelseinstituttet er bedt om å vurdere hvilke grenseverdier for svevestøv som skal gjelde fra 2020, basert på et oppdatert kunnskapsgrunnlag, og evaluere retningslinjene for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging, T-1520, med frister henholdsvis 1. april 2020 og 1. desember 2020. Forslag til eventuelle endringer i grenseverdiene og retningslinjene må inngå i vurderingene nevnt ovenfor.

Videre prosess

Vi ber om et felles svar fra virksomhetene innen **01.02.2020**.

Vegdirektoratet gis ansvar for å koordinere tilbakemeldingen. Der virksomhetene har ulike faglige vurderinger, ber vi om at dette kommer frem i svaret. På bakgrunn av svaret fra virksomhetene vil departementet vurdere behovet for eventuelle supplerende oppdrag.

Med hilsen

Tore Raasok (e.f.)
ekspedisjonssjef

Jan Fredrik Lund
prosjektleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Avinor AS

Jernbanedirektoratet

Kystverket hovedkontoret

Nye Veier AS

Vegdirektoratet